

Begrotingswijziging 55/18

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 24 september 2018

PS-vergadering :

Onderwerp

Uitvoeringsprogramma Maintenance & Services Brabant 2017-2020 - begrotingswijziging

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Samenvatting

Gedeputeerde Staten stellen aan u voor een begrotingswijziging vast te stellen voor de uitwerking en financiering van enkele onderscheidende businesscases in het [Uitvoeringsprogramma Maintenance & Services Brabant 2017-2020](#).

Hierover hebben wij u via de [Statenmededeling](#) geïnformeerd. Met de financiering kunnen wij een flinke impuls geven aan de doorontwikkeling van het ecosysteem maintenance & service. Het performanceniveau van het cluster stijgt hierdoor naar 'world class maintenance'. De inzet van provinciale middelen draagt op die manier bij aan het versterken van Brabant als Europese kennis- en innovatieregio.

Het voorstel

1. De begrotingswijziging ad € 1 mln. vast te stellen voor de lopende begroting (huidig jaar, 2018), te dekken uit Reserve Investeringsagenda Economische Structuurversterking 3^e tranche.
2. In te stemmen met de verwerking van de financiële effecten ad € 4 mln. voor het begrotingsjaar 2019 te dekken uit Reserve Investeringsagenda Economische Structuurversterking 3^e tranche.

Aanleiding

In mei 2017 heeft GS het Uitvoeringsprogramma Maintenance & Services Brabant 2017-2020 vastgesteld en aan uw Staten ter kennisgeving aangeboden ([Statenmededeling](#)). Bij de vaststelling is vooralsnog geen beslag gelegd op provinciale middelen voor de uitvoering. Wij werken momenteel met onze partners aan enkele onderscheidende businesscases op het vlak van motorenonderhoud, nieuwe materialen (composieten), simulatie en 3D-printen. Daarbij zijn nu middelen nodig vanuit de provincie (procesgeld voor de inhuur van expertise voor de uitwerking van de businesscases en voorfinanciering van kapitaalgoederen). In totaal gaat het om een budget van 5 miljoen euro. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de Statenmededeling.

Datum

4 september 2018

Documentnummer

GS: 4407579

PS: 4412031

Bevoegdheid

Provinciale Staten hebben het budgetrecht. Zij zijn bevoegd tot een wijziging van de provinciale begroting.

Doel

De uitwerking en financiering van enkele businesscases binnen het Uitvoeringsprogramma Maintenance & Services Brabant 2017-2020.

Argumenten

1. De begrotingswijziging ad € 1 mln. vast te stellen voor de lopende begroting (huidig jaar, 2018) en in te stemmen met de verwerking van de financiële effecten ad € 4 mln. voor het begrotingsjaar 2019, te dekken uit Reserve Investeringsagenda Economische Structuurversterking 3^e tranche.
  - 1.1. *Voor de uitwerking en financiering van de businesscases is voor 2018 en 2019 procesgeld en voorfinanciering nodig.*

Procesgeld staat hier voor middelen waarmee we extra capaciteit kunnen inzetten bij onze partners, zoals World Class Maintenance, en waarmee we aanvullende expertise kunnen inhuren bij derden. Daarnaast zijn middelen nodig om onder andere kapitaalgoederen voor te financieren. Dit onder andere in verband met hoge aanloopkosten voor bedrijven en hiermee samenhangende lange terugverdientijden.
  - 1.2. *De middelen uit de derde tranche investeringsagenda voor de economische structuurversterking te halen.*

Om deze middelen ook daadwerkelijk beschikbaar te hebben, is deze begrotingswijziging nodig.
  - 1.3. *De middelen die als investering gelden, voldoen aan de gevraagde ijkpunten van de investeringsagenda en de financiële ladder uit de Statenmededeling 'Brabant Vernieuwt'.*

Voor de uitvoering van het maintenance- & servicesprogramma ziet de provincie het als haar taak om mee te bewegen met de stakeholders, te anticiperen op kansen en waar nodig financieringsbronnen te ontsluiten. Deze investering door de provincie is een aanvulling op Europese en landelijke regelingen en fondsen waarvan we al optimaal gebruikmaken. Zie ook bijlage 1.
  - 1.4. *De investeringen leiden tot een multipliereffect. We gaan ervan uit dat provinciale middelen in de periode 2018/2019 ten minste worden verdrievoudigd, in de vorm van investeringen in Brabant.*

De provincie hanteert als ijkpunt dat tegenover publieke investeringen een private bijdrage moet staan. Naast de provincie dragen ook bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen, ontwikkelmaatschappijen en andere overheden bij aan de ontwikkeling van de maintenance- & servicesketen.
  - 1.5. *Met het uitvoeringsprogramma en de daaruit voortvloeiende businesscases dragen we bij aan werkgelegenheid en vergroting van het innovatievermogen van het Brabantse mkb.*

Datum

4 september 2018

Documentnummer

GS: 4407579

PS: 4412031

De gevraagde inzet is bedoeld om het Brabantse ecosysteem maintenance & services te verrijken en versterken, waardoor de aantrekkingskracht van het cluster toeneemt. Dat leidt tot de vestiging van andere, verwante bedrijven.

Datum

4 september 2018

Documentnummer

GS: 4407579

PS: 4412031

1.6. *De uitwerking van de businesscases en bijbehorende financieringsvragen verloopt gefaseerd.*

In 2018 verwachten we de businesscases te hebben uitgewerkt. Het moment waarop de middelen nodig zijn, ligt echter deels in 2019. De businesscases kennen elk een ander stadium van maturiteit. Het moment van de daadwerkelijke investeringsuitgave verschilt per businesscase.

Kanttekeningen

1. Bij de uitwerking van de businesscases hebben we te maken met bepaalde risico's. De volgende factoren spelen daarin een rol:
  - Dynamiek van de besluitvorming in de VS: bij besluitvorming over militaire opdrachten voor motorenonderhoud moeten we anticiperen op complexe en langdurige besluitvormingsprocedures. Zo dienen organisatie en systemen conform de gunningsvoorwaarden direct operationeel te zijn na opdrachtverlening, hoeft een contract niet te betekenen dat er direct gefactureerd kan worden en is er per definitie sprake van een voorinvestering. Tegelijkertijd kan de opdracht waarop de businesscase is ontwikkeld, uitblijven.
  - Besluitvorming van de buitenlandse moeder: het gaat hier om het concern waarvan de Nederlandse firma formeel deel uitmaakt. Met de Nederlandse partner zijn wij in Brabant in gesprek maar het concern bepaalt of bestaande of nieuwe bedrijfsactiviteiten op de Brabantse locatie doorgaan. Dat kan consequenties hebben voor businesscases waarin de provincie participeert of heeft geïnvesteerd. Dit geldt onder andere voor Fokker, dat onder Melrose Industries/GKN valt en initiatiefnemer is van de casus nieuwe materialen (DCMC).
  - Stilvallen van bedrijven: dat kan zich om uiteenlopende redenen voordoen. Zo kunnen investeerders/kredietverstrekkers zich terugtrekken of kan een organisatie uiteenvallen.
  - Langetermijninvesteringen in relatie tot veranderend beleid: onderwerpen kunnen door politieke keuzes of prioritering van de agenda verdwijnen.

Hoewel de invloed van de provincie in deze beperkt is, zetten we maximaal in op lobby, samenwerking met overheden en inzet van instrumentarium van Rijk en EU.

Financiën

Maintenance & services maakt onderdeel uit van programma 04 Economie, productgroep 04.02 economisch programma Brabant. De dekking voor de nu gevraagde middelen is afkomstig uit de derde tranche investeringsagenda, economische structuurversterking.

Meerjarenraming

In de onderstaande tabel is een meerjarenraming opgenomen van de provinciale inzet van middelen per businesscase.

Datum

4 september 2018

Documentnummer

GS: 4407579

PS: 4412031

Provinciale begroting over de jaren 2018 en 2019

Businesscases	Inzet middelen PNB 2018	Inzet middelen PNB 2019
Motorenonderhoud	€ 0.25 Mln	€ 1 Mln
Materialen	€ 0.25 Mln	€ 1 Mln
Simulatie	€ 0.25 Mln	€ 1 Mln
3D printen	€ 0.25 Mln	€ 1 Mln
Totaal	€ 1 Mln	€ 4 Mln

Onderbouwing financiering:

GS wil in totaal € 5 miljoen inzetten. De begroting per businesscase, de gerelateerde cofinanciering vanuit de partners en de specifieke relatie met de KPI's (zie onderstaand, figuur 1) moeten in samenwerking met de partners nog verder worden uitgewerkt. Toch is het van belang nu al financiële ruimte te hebben om adequaat te kunnen handelen.

Het uitgangspunt van de provincie is om revolverend te investeren in levensvatbare businesscases, niet om geld weg te geven in de vorm van subsidie. Dat vraagt om maatwerk en om dat te kunnen leveren is (onder)handelingsruimte nodig. Als uw Staten besluiten de verzochte middelen toe te kennen, stellen wij voor u in het voorjaar van 2019 in een GS-collegememo of Statenmededeling verder te informeren, met een overzicht van geëffectueerde projecten.

Revolverendheid

Van de investering is minimaal 75% revolverend. Het uitgangspunt is namelijk om voor alle vier de casussen onder gunstige voorwaarden leningen te verstrekken, welke dienen te worden terugbetaald. Daarnaast wordt een beperkt deel van de middelen ter ondersteuning als procesgeld weggezet, in de vorm van subsidie die niet hoeft te worden terugbetaald. Meer specifiek:

- Bij de businesscases motorenonderhoud en simulatie lijkt vooralsnog geen sprake van marktfalen. Reden om als provincie langzijd te willen komen is dat er bij aanvang hoge investeringen zijn te verwachten en we te maken hebben met lange terugverdientijden.
- Bij de businesscases materialen en 3D-printen staan de ontwikkelingen nog wat verder van de markt, maar is de inzet toch om de investeringen grotendeels terug te krijgen.

De investeringen hebben een multipliereffect.

De provincie hanteert als uitgangspunt dat tegenover publieke investeringen een private bijdrage moet staan. Het college van Gedeputeerde Staten investeert middelen die zijn bedoeld als voorfinanciering daarom alleen als de bijdragen van derden (bedrijven en publieke partijen) zijn zeker gesteld en revolverendheid is gewaarborgd.

Kritieke Prestatie Indicatoren

De verder uit te werken businesscases zetten onder andere in op open innovatie, de vorming van publiek-private samenwerking, het aantrekken van nieuwe bedrijven en de relatie met human capital. Daarmee leveren de businesscases een directe bijdrage aan de vastgestelde KPI's en resultaten van het uitvoeringsprogramma.

Datum

4 september 2018

Documentnummer

GS: 4407579

PS: 4412031

OUTPUT / THROUGHPUT	RESULTATEN			
	2017	2018	2019	2020
	Gerealiseerd	Ambitie		
Aantal PPS innovatieprojecten of testfaciliteiten (Living labs, field labs, proeftuinen)	3	4	5	6
Aantal bedrijven dat participeert in PPS-innovatieprojecten of gebruik maakt van testfaciliteiten	15	20	25	30
Aantal ontwikkelde en begeleidde business-cases	2	3	4	5
Inkomende en uitgaande missies met bedrijven en kennisinstellingen (per missie/bezoek)	2	3	3	3
Aantal bedrijven dat zich in Brabant heeft gevestigd en het aantal kwalificaties voor instandhoudingsprogramma's	2	4	6	8
Nieuwe opgeleide medewerkers cluster maintenance & services Brabant	-	100	150	200

Figuur 1: Prestatie-indicatoren en resultaten triple-helix samenwerkingsverband

Europese en internationale zaken

Het thema maintenance & services staat Europees hoog op de (politieke) agenda, omdat er een sterk verband bestaat met onder andere de circulaire economie, de klimaatopgave en de veilige samenleving. Parallel aan onze eigen financiering, helpen wij de aangesloten partijen hun weg te vinden in Europese programma's zoals Horizon 2020, Interreg en OPZuid. De eerste initiatieven binnen het uitvoeringsprogramma tonen aan dat stakeholders optimaal gebruikmaken van het bestaande instrumentarium. Door bij te dragen aan de ontsluiting van fondsen voor de verdere ontwikkeling van de sector, verveelvoudigt de provincie dus haar eigen financiële inzet. Projecten als Educavia, DCMC en SkillsLab zijn daarvan voorbeelden.

De ervaringen met OPZuid, H2020 en Interreg dienen als voorbeeld bij de uitwerking van actuele en toekomstige initiatieven. Ook richten we onze aandacht op internationale kennisdeling. We doen dat in samenwerking met andere innovatieve regio's in Europa (Duitsland) en de VS. Het regionale cluster neemt daardoor internationaal aan belang toe.

Planning

Na toekenning van de financiële middelen kunnen wij op volle snelheid verder werken aan de ontwikkeling van de huidige businesskansen. Met de provinciale investeringsbijdrage kunnen de businesscases vóór eind 2019 operationeel zijn. We zullen de middelen gefaseerd uitgeven om sturing te kunnen houden op de gewenste opbrengst.

Datum

4 september 2018

Documentnummer

GS: 4407579

PS: 4412031

Bijlagen

1. IJkpunten investeringsstrategie
2. Financiële wijziging begroting

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Auteur: de heer A.L.M. van de Sande, bvdsande@brabant.nl, (073) 680 80 74